

Iz mojih detinskih dni.

Pripoveduje Anton Antonov.

(Dalje.)

9. Moja babica.

Niša dobra babica je bila za mojih mladih dni že v visokih letih. Štela je že šestinsedemdeseto leto. Pa vkljub tej visoki starosti se mi je zdela najlepša starka v naši vasi. Obraz ji je bil tako lep, kakor da ga je umetnik izklesal iz kamena — iz belega marmorja. Lepa belina kože, ki je bila le tam nagubančena, kjer je bilo treba, se je prav lepo ujemala z njenimi, kakor sneg belimi lasmi. Nič ni bilo na obrazu tistih velikih in debelih bradavic, ki so jih imele vse polno Buščajeva strinja, Jurjeva teta ali pa Vrbajnova ujna.

In te babičine oči! Kako so bile lepe in mile! Ta mala fižolčka sta se tako močno svetila raz njen obraz, da sta še v jezi kazala tisto neizrečeno veliko in toplo ljubezen babičino.

Dostikrat sem jaz babico užalil, še večkrat pa razjezil. A storil nisem tega nikdar iz hudobnosti ali sovraštva. Saj sem jo imel tako rad! Toda pri vseh svojih nerodnostih in neumnostih nisem vendar mislil z njimi užaliti dobre stare — svoje babice. No, veste, tudi babica je vedela, da jo imam tako rad, kakor svojo mamico. Zato pa ni bila pravzaprav nikdar užaljena, ampak vedno odpustljiva in dobrosrčna.

Ker pa je bila duša naše babice tako dobra, si ne morete misliti drugiga, kakor da je vso to svojo dobrotljivost in ljubezen zajemala iz svoje lepe, čiste in prave pobožnosti.

O, moja babica je bila zelo, zelo pobožna. Zato je pa znala tako lepo praviti o svetih nebesih, o nebeških prebivalcih, o angelcih in svetnikih, o Bogu Očetu in Mariji Materi božji.

Kaj rada nam je pripovedovala o sv. Petru in o Kristusu, kako sta hodila po svetu ter povsod izkazovala dobrote, koder sta hodila. Ene take pripovedi se še spominjam. Pripovedovala nam jo je še, ko je bila huda zima.

„To povestico mi je povedala moja babica,“ je jela pripovedovati babica nam, ko smo posedli okoli nje.

„Ti, Tonček, moraš biti zelo miren in me ne smeš motiti. Sicer vam ne povem ničesar,“ mi je zapretila babica.

„O bom, bom, babica, bom,“ sem ji obljubil ter se spravil v njeno naročje.

„Stari priliznjenček,“ mi je rekla babica ter me pogladila po laseh, ker me je imela zelo rada.

„Danes vam povem, kako sta hodila sv. Peter in Kristus, naš Zveličar, po naši slovenski deželi ter prišla tudi v te-le naše kraje.“

„Babica, ali je moral biti sv. Peter srečen, ker je hodil s Kristusom po svetu. Jaz bi šel takoj z njim,“ je opomnil Francek.

„Jaz tudi, babica,“ smo pritisnili drug za drugim.

„Tudi jaz bi šla. Pa samo svetnikom je podeljena ta čast. Mi smo pa grešniki.“

„Babica, vi niste grešnica,“ reče Pepček.

„Pa še velika grešnica sem. Vsi smo grešniki. Kajti vsak človek greši najmanj sedemkrat na dan. Sedaj pa mir, če hočete slišati tisto povest.“

„Hočemo,“ se oglasimo vsi kakor iz enega grla.

„Kristus in sv. Peter sta se namenila, da obiščeta na svojem potovanju tudi našo deželo. Ko sta obhodila že dosti sveta, vpraša sv. Peter Kristusa: „Učenik, ali ideva kmalu v sveta nebesa?“

„Počakaj, prijatelj, še precej hoje je odločeno po tem svetu.“

„Toda, Učenik, kaj se ti je treba mučiti po tem prahu, po vročini in dežju? Pojdiva rajši v svetli raj. Jaz sem se že naveličal teh hudobnih ljudi, ki nama včasih še vode ne privoščijo. In pa čevlje imam tudi že precej raztrgane.“

„Čuden mož, dragi moj Peter, da že zdaj siliš v naše sveto domovje. Saj veš vendar, da je treba ljudem pomagati v njihovih stiskah in nadlogah. In če nama ljudje včasih ne dajo niti vode, niso hudobni zaraditega. Marsikaterikrat je sami nimajo; dostikrat si bil pa ti sam kriv, da so naju zapodili izpod strehe. Jaz jim nisem zameril. Blagoslovil sem njihova dela, in sedaj so srečni.“

„Veš, Učenik, ti si včasih preveč dober. Saj veš, takrat je bilo, ko nisva jedla že skoraj tri dni. Mene je mučila lakota, in zelo sem bil žejen. Takrat sem bil že skoraj zelo nevoljen nate, ker naju nisi hotel rešiti iz tistih nadlog. Samo ena tvoja beseda bi bila dovolj, in pila bi bila najboljše vino, in miza bi se bila šibila pod težo dobrih jedi. Moja najljubša jed pa so klobase iz kranjske dežele. Toda ti nisi hotel! Pa sva prišla vendar do velike vasi. Hiše so bile vse svetle in visoke. Šel sem v najlepšo hišo tiste vasi, pa naščuvali so name pse, in po meni bi bilo, da me nisi rešil ti. In tako se mi je godilo po celi vasi. Nikjer usmiljenja in dobrodušnosti! In za to čudno prijaznost si še blagoslovil celo vas, da se njenim prebivalcem kar samo vali bogastvo v hiše. Predober si, gospod Učenik! Pa reci, da greva s tega hudobnega sveta ter se vrneva v naše svetle domove — v sveta nebesa.“

„Dragi moj Peter, ne greva še k nebeškemu Očetu,“ reče Kristus svetemu Petru. „Pripravim ti veselje, da pokusiš na Kranjskem klobase in kislo zelje.“

„Učenik, ti si predober,“ se zahvali sv. Peter.

Tedaj jo kreneta proti naši mili domovini, in kmalu se je raznesla vesela novica po vseh naših krajih, da deli Kristus svoje dobrrote po kranjski deželi. Dobre ljudi je to zelo razveselilo, hudobneže pa ustrašilo.

Francek, tebi je znan stari grad, ker si šel že mimo njega, ko si šel z mano v mesto. Tisti grad ni bil trokrat taka razvalina, ko sta prišla sv. Peter in Kristus v našo deželo. Lep in močan je bil, in gospoda je stanovala v njem. Pa ta gospoda je bila hudobna in neusmiljena. Zapijala in morila je nedolžne ljudi, da je bila groza! Gospodar Šuber ni dosti

izbiral. Vse mu je prišlo prav. Nedolžni otročiči, dečki in deklice, njihovi ateji in dobre mamice so bile žrtve krvoločnosti tega hudobnega Šuberja. Ta človek je bil šiba in strah celim okrajem. Vse je ječalo pod njegovim težkim jarmom in željno čakalo, da jim pošlje Bog kakega rešitelja.

Kristus in sv. Peter sta prehodila že dokaj naše slovenske zemlje. Naposled prideta k staremu gradu. Bilo je že pozno v noč. Trudna sta že bila božja popotnika. Sv. Peter je bil zelo nevoljen ter je mrmljal nerazumljive besede. Kristus je pa dobro vedel, kaj jezi njegovega spremljevalca.

„Pojdi v grad — mu reče — in poprosi graščaka, naj nama da prenočišče.“

Sv. Peter si ni dal dvakrat veleti. Hitro pospeši korake in kmalu je bil pred grajskimi vrati. Potrka, in vrata se odpro in zapro za njim.

Straža pelje sv. Petra pred graščaka,

„Kdo si, pozni popotnik? Odkod prihajaš in kam si namenjen,“ ga vpraša trdosrčni graščak.

„Božji popotnik sem, in še nekdo drugi me čaka pred tvojim gradom. Prosiva prenočišča za nocojšnjo noč. Dolga je že najina pot, in utrujena sva skoraj do onemoglosti,“ dé sv. Peter.

„Božji popotnik si, ha! ha! In oni tvoj spremljevalec je tudi božji popotnik, kaj ne,“ se mu poroga brezbožnik. „Vrzite dedca v temnico in poiščite še njegovega spremljevalca, da mu ne bo dolgčas v ječi!“

Straža odvede sv. Petra. V tem pa se razsvetli ves grad, in pred graščaka stopi Kristus v vsi svoji nebeški krasoti. Ne reče mu nobene besede, samó zažuga mu s sveto roko, pa izgine. Sv. Peter ga je pa že čakal pred gradom.

„Hvala ti, Učenik! Rešil si me ječe. Nikdar ne bom več godrnjal zoper tebe,“ se zahvaljuje sv. Peter Kristusu.

„Vem, da si hvaležen. Toda godrnjati ne jenjaš, dokler ne prideva spet v sveta nebesa,“ mu reče božji Sin.

In Kristusü se zresni obraz, pa pogleda še enkrat stari grad. Nič več nista hodila po naši deželi. Odšla sta domov v nebeške višave.

Toda graščaku ni izostala kazen. Že prihodnji dan so se spuntali njegovi kmetje, in ta punt se je bliskoma širil po vsej pokrajini.

Pričela se je splošna vstaja. Kmetje so hiteli od vseh strani svojim zatiranim sosedom na pomoč. S cepci, s kosami in z vilami so kmetje hiteli pred Šuberjev grad.

Kot se utrگا gorski plaz nenadoma in z vedno večjo hitrostjo in silo dere v dolino ter vse podere, kar mu pride na pot; tako so planili zatiranci na stari grad ter ga popolnoma razdejali. Osvobodili so nesrečne in nedolžne jetnike, a Šuberja niso dobili v roko. Zbežal je v neznano tujino. Nihče ni zvedel, kam je izginil.“

„Toda babica, kje so pa stražniki, ki so vrgli sv. Petra v ječo?“ sem vprašal jaz babico.

„Nekaj tistih vojakov je poginilo v boju s kmeti; nekaj jih je pa zbežalo s Šuberjem,“ mi je odgovorila dobra starka.

Še vsakdo izmed nas jo je vprašal o tem in onem, in ona je vsem odgovarjala tako, da smo jo kar povrsti objemali in se stiskali k nji.

Ta naša čista ljubezen jo je tako genila, da so ji iz vsakega očesa zdrknile po tri zolze veselja.

Do Jordana in Nila.

(Nadaljevanje.)

Od Haife ob morskem zalivu pa tja mimo genezareškega jezera noter v Sirijo drži tudi železnica. Toda mi se je nismo poslužili, ker ne pelje blizu mimo svetih krajev, ki smo jih hoteli obiskati. Sicer pa tudi ne vem, kako bi se bili vozili, ker skoro cel teden, kar smo se mudili tam okrog, nismo videli in ne slišali puhati nobenega hla-pona. To je že tako red na Turškem!

Na štirih potniških vozovih smo jo drdrali s Karmela dol proti Haifi in skozi mesto po slabih, semtertja tako ozkih ulicah, da sem menil, biti mora vse drobno, kadar sta srečala dva voznika s svojima vpregama — pa sta jo vendar vselej dobro izvozila, četudi je manjkalo vselej le za en sam las, morda tudi samo za pol lasu, da se nista zadela. Počasi smo se prerili skozi precejšno turško mesto in prišli na plan, na cesto, ki drži v Nazaret. Pred mestom je mnogo palm in starega oljčnega in drugega drevja.

Kolikor dalje smo imeli mesto za seboj, toliko bolj je ponehaval drdranje koles. Po široki, obdelani, toda zdaj skoro prazni dolini je namreč cesta kar nasuta s prahom, da so se našemu vozniku skoro kar na lepem ustavili konji, ker so se zarila kolesa v cestni prah. Čez tri ure smo privozili do nizkega z hraščevino in drugim grmičjem porastlega pogorja. Tam je privoščil Turek nekoliko oddiha svojim „arabcem“.

Željno sem napenjal svoje oči, da bi zagledal kje oddaleč mesto Nazaret; toda videl sem le nekoliko valovito pokrajino, nekoliko bolj porastlo kot je Judeja. Seveda v primeri z našo lepo domovino se mora tudi Galileja imenovati prava puščava, vsaj v tem času. V ondotnem poletju, ki je meseca marca in aprila, pa pravijo, da se ziblje po ravninah in dolinah vse polno bogatega zlatega klasja. In res smo videli tudi mi na več krajih kar na tleh nakopičenega vse polno žita. Jutrovec namreč nima skednja. Svoje žito omane z živino kar na goli zemlji.

Ko smo prišli z višine v ravnino, so krenili vozniki drug za drugim s ceste v stran. Kaj neki bode — sem si mislil. Voda je stala v bičevju sredi travnika. Vozniki so se skobacali drug za drugim s svojih vozov, poiskali pod sedeži posode iz platna, jih napeli in napojili počasi svoje konje.

Na daljnem svojem potovanju smo se vozili skozi par dolgočasnih vasi. V prvi vasi smo se ustavili pred gostilno. No, da bi vi videli to jutrovsko gostilno! Tudi jaz sem vstopil v ta prostor, ki je bil pa tako ne-